

І. М. Богатирьова,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
математики та методики навчання математики,
Черкаський національний університет
імені Б. Хмельницького, м. Черкаси
i_bogatyreva@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ВИКОРИСТОВУВАТИ ДІАЛОГОВУ ТЕХНОЛОГІЮ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ

Навчальний діалог є способом організації навчального процесу, під час якого здобуття учнями нових знань здійснюється за допомогою системи проблемних запитань та пізнавальних завдань. Навчання діалогу і навчання за допомогою діалогу найбільш актуальні варіанти взаємодії учасників процесу навчання.

Ми виділяємо два види навчального діалогу: пізнавально-теоретичний діалог і пізнавально-практичний діалог. Виходячи з того, що навчальний діалог є складною формою організації навчального процесу, для методичної підготовки студентів Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького ми використовуємо спеціально розроблену систему методичних завдань. На початковому етапі завдання можуть бути наступними.

Завдання 1. Сформулюйте цілі та мотиви вивчення заданої теми за підручником та визначте очікувані результати.

Завдання 2. Проаналізуйте теоретичний і задачний матеріал теми та виберіть ті його частини, які доцільно подати за допомогою навчального діалогу.

Наступний етап передбачає формування вмінь ставити запитання. Щоб навчитися правильно ставити запитання, треба приділити увагу правильності побудови внутрішнього діалогу і вивчити основні види запитань у зовнішньому діалозі. Для цього можна використовувати класифікацію запитань або таксономію Блюма. Завдання можуть бути наступними.

Завдання 3. Розподіліть запитання та задачі підручника теми «Рівняння» за наступними типами: закриті та відкриті; основні та другорядні; уточнюючі та навідні.

Завдання 4. Розподіліть запитання та задачі підручника теми «Рівняння» за наступними видами: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка.

На наступному етапі навчання ми розглядаємо два види побудови діалогу за структурою його проведення. При лінійній траєкторії діалогу послідовність запитань-відповідей складається з таких запитань вчителя, на які відповіді учня є однозначними. Пізнавально-теоретичний діалог, як правило, проводять по лінійної траєкторії.

Розгалужена траєкторія діалогу передбачає наявність вибору, при якому поточне запитання вчителя передбачає кілька альтернативних варіантів відповідей учня. Пізнавально-практичний діалог проводять по лінійній, і по розгалуженій траєкторіях. Зауважимо, що як при лінійній, так і при розгалуженій траєкторії діалогу, кожне нове запитання вчителя є логічним наслідком відповіді учня на попереднє запитання. На цьому етапі завдання може бути наступним.

Завдання 5. Підготуйте фрагменти конспектів уроків за заданою темою з використанням діалогової технології: 1) за лінійною траєкторією; 2) за розгалуженою траєкторією.

Після перевірки виконання методичних завдань і подальшого обговорення на практичних заняттях студенти можуть проводити уроки з використанням діалогової технології під час проходження педагогічної практики.

Анотація. Богатирьова І. М. Формування вмінь використовувати діалогову технологію у навчанні математики. Розглянуто питання навчання студентів використовувати навчальний діалог на уроках математики. Побудовано відповідну систему методичних завдань.

Ключові слова: підготовка вчителів математики, діалогова технологія.

Аннотация. Богатырёва И. Н. Формирование умений использовать диалоговую технологию в обучении математике. Рассмотрены вопросы обучения студентов использованию учебного диалога на уроках математики. Построена соответствующая система методических заданий.

Ключевые слова: подготовка учителей математики, диалоговая технология.

Summary. Bogatyreva I. Organization of abilities to use interactive technology in teaching mathematics. The problems training of students for using educational dialogue on math lessons are considered. The correspondent system of methodological tasks is constructed.

Key words: training of mathematics teachers, interactive technology.